

pir je nenavadno trden in odporen, zaradi česar so ga porabili že za železniška kolesa, ki so jih pa obdali še z jeklenim obročem. Tudi »steklenice« za mleko in pivo so že napravili iz stisnjenega papirja, in baje delajo v Ameriki tudi krste iz papirja. Napravijo jih na podoben način, kakor vse druge reči iz papirja. Obstojajo iz debelih plasti; te prevlečejo s firnežem, in tako dobro držijo proti vlagi. To je cenejše, nego krste iz lesa. Vendar se ni nadejati, da bi to izdelovanje nadaljevali.

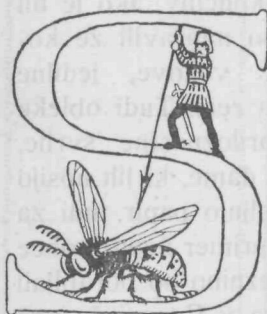
Razen vozil po tračnicah iz papirja, so napravili v Ameriki tudi že čolne iz istega materiala. Pripovedujejo celo o čolnu, ki je bil skupaj zlepljen iz 3000 časnikov. Lastnik tega čolna se je peljal v njem kakih 2000 m ob severnoameriškem obrežju, tako da se mora že verjeti v trdnost tega čolna, narejenega iz papirja.

Tudi za gradbene »kamene« so porabili v Ameriki že zbit papir; hiše doslej pa še niso postavili iz takega papirja. Ali nemogoče to ni, zakaj trdijo, da je tak papir nenavadno trden. Ako se da doseči varnost proti vlagi, potem ni izključeno, da bodo gradili v XX. stoletju hiše iz papirja.

K. STR.:

Češmin.

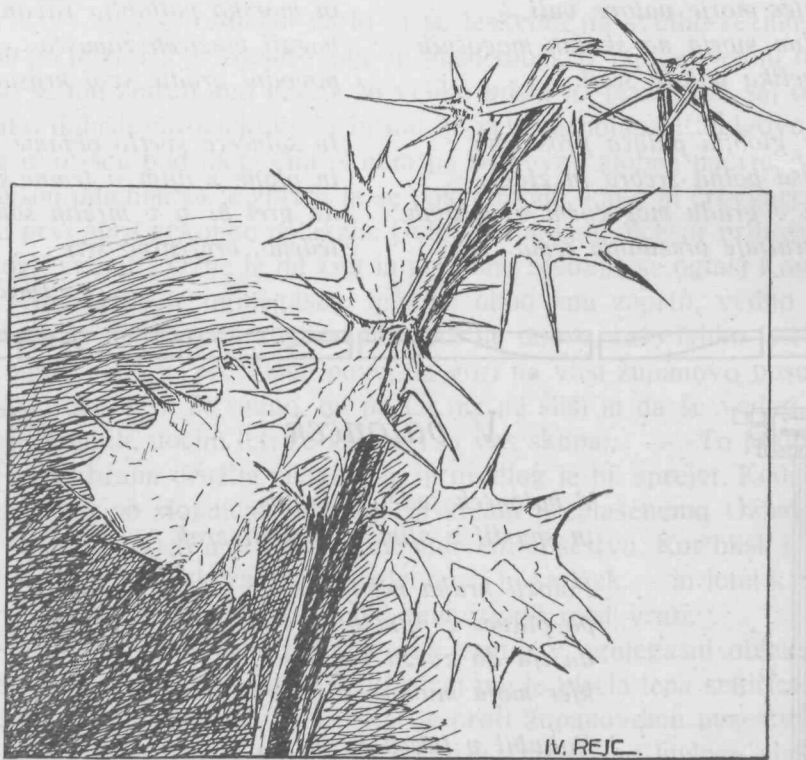

Samoten in zaničevan stoji v grmovju; še ne pogleda ga nihče. Le tuintam si je morda kdo izmed vas privoščil kisko rdečo jagodo, ki jo je takoj izpljunil, češ, to ni za nič! In vendar, koliko zanimivosti ima ta grm, ako ga natančneje ogledamo v vseh podrobnostih. Videli bomo, da bi nikakor ne smel biti tako preziran, kakor je. Ako hočemo odlomiti vejico, se takoj lahko obodemo ob trne, ki so navadno trioglati na vejicah. Poglejmo pa malo bolj natanko te trne! Kaj vidimo? Trni niso sami zase posamezno izrasli iz vejice, ampak se držijo skupaj. Ako gledamo po vejicah navzdol, tedaj zapazimo, da so ti trni pravzaprav nastali iz zelenih listov, ki so bili prej na vejici in so imeli nalogo, da so sprejemali solčno svetlobo, pline iz zraka in vodo. Ko pa so dovršili to svojo nalogo, potem ko je vejica dorasla, so se preobrazili iz listov polagoma v trne in tako dobili nalogo za obrambo proti živalim, ki objedajo mladike.

Na sliki vidimo to lepo preobrazbo listov v trne. Odlupimo nekoliko lubje tega grma! Takoj se nam pokaže lepa rumena barva. Zaradi tega pa tudi nabirajo lubje in korenine za pridobivanje rumene barve. Iz korenine pa še posebno pridobivajo izvleček, ki ga rabimo kot zdravilo — takozvani »berberin«.

Les iz vej rabijo strugarji za razne izdelke. Iz majhnih vejic izdelujejo zobotrebce. Res je, da so rdeče češminove jagode kisle in skoraj neužitne, ako jih pa vkuhamo s sladkorjem, kakor delajo slaščičarji, dobimo izvrstno hladilno jed, »marmelado«; rabijo pa jih tudi za napravo sirupa, ker imajo ravno tako kislino, kakor jabolka. Tudi kis (jesih) ponekod pridelujejo iz njih. V jagodi je do 8 semen, ki imajo veliko olja.

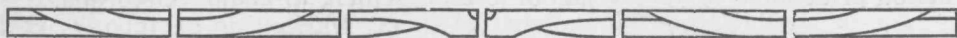
Ako gremo poleti mimo tega cvetočega grma, nam takoj udari prijeten vonj v nos. Nehote posežemo po lepem grozdastem cvetu. Pogledjmo si ga nekoliko natančneje! Šest lepo živo rumenih listov obdaja ravno toliko prašnikov, ki stoje navadno razpeti pri listih. S svojo živo barvo

pa privabljajo žuželke, da hodijo na cvete in iz njih izsrkavajo sladko tekočino, ki jo izločajo iz dna cveta. Pri tem pa se dotaknejo z rilčkom prašnikov, in glej, vsak tak prašnik skoči hipoma proti sredini cveta. Prašniki so torej, kakor pravimo, vzdražni, in to rabi rastlina za oplojevanje. Vzemi, dragi čitatelj, iglico in jo zabodi v cvet pod prašnikom in videl boš to lepo napravo. Pa še eno zanimivost tega grma moramo omeniti. Ako pogledamo njegove zelene liste, vidimo na spodnji in zgornji strani rjave lise in pege. Pod povečalnim steklom pa vidimo, da te lise niso nič drugega, nego kali neke glive, ki je na žitnih rastlinah takozvana

rja, ki pa se preseli na češminjev grm na liste in potem zopet na žito. Zaradi tega ni nikdar dobro saditi češminja v plotove okrog žitnega polja.

Končno naj še omenimo, da imamo razne vrste češminja tudi kot lepotičen grm. Iz navedenega vidimo, da naj ne hodi nihče mimo tega grma z zaprtimi očmi, ker je vreden, da si ga dobro ogleda!

Pri povodnem možu.

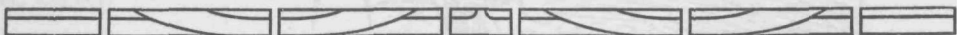
*Tam daleč v deveti deželi,
kjer morje valove vali,
dnu morja na skalah mogočnih
velika palača stoji.*

*V globini palača prostorna,
vsa polna srebra in zlata,
a v gradu mogočnem v valovih
kraljuje brezdanja temá.*

*Ko solnce se morju približa
in morsko poljublja ravan,
bogati možiček zapušča
povodni gradič svoj krasan.*

*In solnčece svetlo objame
in plane z njim v temne vodé,
da grel bi si v mrzlih sobanah
ledeno, brezčutno srce...*

Davorinov.

V balonček ...

*V balonček sedel bi lehak
in spustil z njim se v sinji zrak.*

*Položil kruha nekaj vanj,
pa plaval z njim bi noč in dan,
da tja do zvezd priplaval bi,
kjer moja mamica živi...*

*Poljubil v ličeca bi jo,
pogledal ji oko v oko:*

*„Oj, mamica, daj, še enkrat
poglej tako me kot takrat,
ko noč ležala je čez vas,
ko zvončka pel je tožni glas!...“
Pogledala bi me mehko,
sladko tako in pa ljubo. —*

*„Oh, mamica, saj veš, zakaj —
balonček sam naj gre nazaj...“*

Tone Rakovčan.

